

Î N C H E I E R E

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ion Druță, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Întreprinderea Mixtă „TD Odescabeli Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „TD Odescabeli Moldova” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitat „Consulting Energie și Comerț” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 07 septembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Societății cu Răspundere Limitat „Consulting Energie și Comerț”, fiind casată hotărîrea Judecătoriai Buiucani, mun.Chișinău din 25 martie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 07.12.2015 reclamantul ÎM ”TD Odescabeli Moldova” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL ”Consulting Energie și Comerț” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat, că între ÎM ”TD Odescabeli Moldova” SRL și SRL ”Consulting Energie și Comerț” au fost stabilite raporturi juridice, prin care primul și-a asumat obligațiunea de a livra și de a transmite celui de al doilea, iar ultimul se obligă să recepționeze și să achite în ordinea și în termenele indicate în contract, produse din cablu și accesorii electrice, în conformitate cu contractul de vânzare-cumpărare nr. 11/12-2 din 11.12.2013.

Către SRL ”Consulting, Energie și Comerț” a fost livrată marfa, în baza Contractului, și a facturilor fiscale Seria nr. DV 1250682 din 24.02.2014 în sumă de 533,34 lei, nr. DV1250992 din 12.03.2014 în sumă de 111,35 lei, nr. DV3365998 din 18.06.2014 în sumă de 13695,42 lei.

Potrivit actului de verificare al decontărilor reciproce privind achitarea pentru marfa livrată, SRL ”Consulting Energie și Comerț”, înregistrată față de reclamant, la data de 28.09.2015 datoria constituie suma de 14 229, 14 lei.

Iar conform pct. 2.2 al Contractului, „Cumpărătorul se obligă să achite pentru marfa livrată în termen de 30 zile calendaristice din data livrării fiecărei partide de

Marfa” în termenul indicat la pct. 2.2 al Contractului, SRL ”Consulting Energie și Comerț” nu a achitat marfa procurată.

La data de 23.04.2015, în adresa pârâtului, a fost expediată o somație de plată, prin care a fost rugat să achite suma datorată în termen de cel mult 5 zile, pretenția înaintată către pârât nu a fost soluționată.

La data de 11.08.2015, în adresa pârâtului, a fost expediată o altă somație de plată, prin care a fost rugat să achite suma datorată în termen de cel mult 5 zile, pretenția înaintată către pârât nu a fost soluționată, din care împrejurări a fost înaintată prezenta cerere de chemare în judecată.

În conformitate cu prevederile art.619, alin. 1 CC RM „Obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda este de 9 % peste rata dobânzii prevăzute de art. 585 CC RM dacă legea contractul nu prevede altfel.

Astfel, SRL ”Consulting Energie și Comerț” datorează către ÎM ”TD Odscabeli Moldova” SRL dobândă de întârziere ce constituie suma în mărime de 3 565, 27 lei.

Potrivit pct. 5.1 al Contractului, „Pentru încălcarea termenului de achitare stabilit, Cumpărătorul achită Vanzătorului o penalitate în mărime de 0, 5 % din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere”.

Astfel, SRL ”Consulting Energie și Comerț” este obligat să achite către ÎM ”TD Odscabeli Moldova” SRL o penalitate în sumă de 12 806, 22 lei.

Prin urmare, la data de 23.11.2015 SRL „Consulting Energie și Comerț”, înregistrează față de reclamant o datorie conform Contractului de vânzare-cumpărare nr. 11/12-2, indicat mai sus, în sumă de 30 600, 63 lei, ce include datoria de bază, în sumă de 14 229, 14 lei, dobânda în sumă de 3 565, 27 lei și penalitatea în sumă de 12 806, 22 lei.

Ulterior, reprezentantul reclamantului ÎM ”TD Odscabeli Moldova” SRL a înaintat în cadrul ședinței de judecată o cerere de completare și de concretizare a cerințelor.

În motivarea cererii a menționat, că după adresarea în instanță cu cererea de chemare în judecată, la data de 22.12.2015 de către pârât au mai fost făcute careva achitări parțiale întru stingerea datoriei, fiind achitată suma de 14229,14 lei.

Totodată, menționează, că suma achitată de către pârât este insuficientă pentru acoperirea cumulativă a tuturor plăților imputate din punct de vedere legal - atât a datoriei de bază, cât și a penalității și a dobânzii de întârziere formate ca urmare a întârzierii executării obligației pecuniare contractuale asumate.

Astfel încât cu suma achitată de către pârât în mărime de 14 229, 14 lei după înaintarea acțiunii în instanța de judecată au fost stinse cu prioritate, cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat suma de 918. 02 lei. După stingerea integrală a cheltuielilor de judecată a rămas suma de 13 311, 12 lei, dobânda de întârziere în mărime de 3 565, 27 lei.

Prin urmare, după stingerea integrală a dobânzii de întârziere a rămas suma de 9 745, 85 lei. Reieșind din faptul că suma de 9 745, 85 lei, este insuficientă pentru stingerea integrală a penalității contractuale în sumă de 12 806, 22 lei imputate, a fost stinsă doar o parte din penalitate.

Suma rămasă de 9 745, 85 lei, după stingerea parțială a penalității, penalitatea datorată de către pârât la moment este în sumă de 3 060,37 lei.

Respectiv, cu suma de 14 229,14 lei, recepționată din partea pârâtului după intentarea acțiunii, efectuându-se stingerea cu prioritate a tuturor plăților imputate

din punct de vedere legal enunțate supra (cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat, dobânda de întârziere și parțial penalitatea), datoria de bază în sumă de 14 229, 14 lei, a rămas aceeași, adică neschimbată de la momentul intentării acțiunii. Or, nu există suficiente mijloace financiare pentru stingerea integrală și sau parțială a datoriei de bază după stingerea cu prioritate a celorlalte sume (cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat, dobânda de întârziere și penalitatea) care sunt imputate din punct de vedere legal.

Solicită reclamantul încasarea din contul SRL „Consulting Energie și Comerț” în beneficiul ÎM ”TD Odescabeli Moldova” SRL suma de 17 289, 51 lei, care este formată din datoria de bază în mărime de 14 229, 14 lei și penalitatea în mărime de 3 060, 37 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun.Chișinău din 25.03.2016, a fost admisă acțiunea, dispunându-se încasează de la SRL „Consulting Energie și Comerț” în beneficiul ÎM ”TD Odescabeli Moldova” SRL suma de 17289, 51 lei, datorie contractuală și cheltuielile de judecată a taxei de stat în mărime de 918,02 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2016 s-a admis apelul declarat de către SRL”Consulting Energie și Comerț”.

S-a casat hotărârea Judecătorei Buiucani, mun.Chișinău din 25.03.2016 și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a încasat din contul SRL „Consulting Energie și Comerț” în beneficiul ÎM ”TD Odescabeli Moldova” SRL suma de 4220,89 lei, ce constituie dobânda de întârziere.

S-a respins pretențiile ÎM ”TD Odescabeli Moldova” SRL către SRL ”Consulting Energie și Comerț” privind încasarea penalității, ca fiind depusă cu depășirea termenului de prescripție.

S-a respins pretențiile ÎM ”TD Odescabeli Moldova” SRL către SRL ”Consulting Energie și Comerț” privind încasarea datoriei de bază în sumă de 14229 lei.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că instanța de fond nu a dat aprecierea cuvenită art. 586 CC, fiindcă alin. (1) al acestui articol expres prevede: ”în cazul în care debitorul datorează creditorului mai multe prestații similare, iar suma plătită nu este suficientă pentru stingerea tuturor datoriilor, se stinge datoria pe care o indică debitorul în momentul efectuării plății. Dacă debitorul nu face o astfel de precizare, se stinge datoria care a ajuns prima la scadență”. Prevederile acestui articol sunt menite să soluționeze situațiile de conflict care ar putea să apară în cazul în care debitorul datorează creditorului mai multe prestații de aceeași natură, iar plata pe care o efectuează nu este suficientă pentru stingerea tuturor datoriilor. O asemenea situație este întâlnită în literatura de specialitate sub denumirea de imputația plăților. În principiu, imputația plăților se face prin acordul părților. Însă în lipsa unui atare acord, imputația se face de către debitor prin indicarea datoriei ce voiește a o stinge. În cazul în care debitorul nu face o astfel de precizare, atunci imputația se înfăptuiește în temeiul legii, prin stingerea datoriei care a ajuns prima la scadență. Dacă această datorie este deja prescrisă, atunci ea nu este supusă imputării legale, deoarece datoriile naturale nu sunt exigibile niciodată.

La caz, instanța de apel a invocat că potrivit ordinului de plată nr. 20 din 22.12.2015 a fost achitată suma de 14229,14 lei și s-a indicat plata pentru achitarea datoriei conform actului de verificare pentru materiale electrice. Astfel a fost

achitată datoria indicată de reclamant în acțiune, actul de verificare și facturile fiscale. Cererea de concretizare (f.d.39) ce ține de trecerea sumei achitate la 22.12.2015 la dobânzi cu încasarea sumei de bază este neîntemeiată.

Cât privește dispunerea încasării de către instanța inferioară a penalității de întârziere conform contractului încheiat între părți la 11.12.2013, aceasta este una neîntemeiată, dat fiind faptul că termenul de prescripție pentru încasarea penalităților a expirat.

Astfel, penalitatea contractuală este o clauză penală care survine în urma neexecutării unei obligații, și reieșind din norma art.268 lit. a) Cod civil, se aplică doar pe perioada de 6 luni de zile indiferent de durata neexecutării contractului.

Invocarea reclamantului la pct.2.2 și p.5.2 al contractului nr.11/12-2 din 11.12.2013 unde este indicată penalitatea în mărime de 0,5 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere, instanța de apel a considerat că este neîntemeiată.

Prin urmare, instanța de apel a invocat că, reclamantul urma să înainteze acțiunea cu privire la încasarea penalității în termen de 6 luni de zile începând cu prima zi după data-limită de achitare a facturii, conform p.2.2 din contract, f.d. 6, în termen de 30 zile de la livrarea mărfii, termenul se calculează individual pentru fiecare livrare, conform facturilor fiscale nr. DV 1250682 din 24.02.2014, nr. DV 1250992 din 12.03.2014, nr. DV3365998 din 18.06.2014, dar nicidecum din momentul somației din 23.04.2015 și repetată din 11.08.2015.

Din probele administrate prezente la dosar, instanța de apel a conchis că apelantul- pârât urmează să-i achite intimatul-reclamant o dobândă de întârziere în sumă de 4220,89 lei, conform calculului prezentat de reprezentantul apelantei – SRL „Consulting, Energie și Comerț”, avocatul Verejan Valeriu.

La 02 noiembrie 2016, Întreprinderea Mixtă „TD Odescabeli Moldova” Societate cu Răspundere Limitată a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului se invocă că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Se mai indică în recurs că instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 586 alin.(1) Cod civil.

Mai mult ca atât, instanța de apel în mod eronat a stabilit faptul că reclamantul a omis termenul de adresare în judecată pentru încasarea penalității, și că aceasta ar fi de doar 6 luni de zile, potrivit art.268 Cod civil.

Or, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată este de 3 ani, în conformitate cu art.267 Cod civil.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale la 23 septembrie 2016 (f.d.141), astfel recursul declarat la data de 02 noiembrie 2016 se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă „TD Odescabeli Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurentului se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă „TD Odescabeli Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă „TD Odescabeli Moldova” Societate cu Răspundere Limitată ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă „TD Odescabeli Moldova”
Societate cu Răspundere Limitată, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Iurie Bejenaru